

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: I.Secieru-Coșleț)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: A.Gheorghieș, N.Chircu, E.Bejenaru)

ÎNCHEIERE

11 august 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componentă:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată
depusă de Ana Panov împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la
contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 25 mai 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins
apelul Casei Naționale de Asigurări Sociale depus împotriva hotărârii din 30 noiembrie
2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a ț ă :

La data de 14 mai 2020, Ana Panov a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că activează în funcție de judecător din data
de 01 august 1990.

De asemenea, reclamanta a menționat că din data de 27 februarie 2013, beneficiază de
pensie în baza Legii cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din xxxxx, în cuantum
de 80% din salariul de funcție al judecătorului Curții de Apel.

Reclamanta a relevat că asigurarea cu pensii a judecătorilor este reglementată prin acte
normative speciale, unitare și obligatorii și anume, prin Legea cu privire la statutul
judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 și Legea privind pensiile de asigurări
sociale nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998. Iar, reglementarea juridică a asigurării cu
pensii a judecătorilor se face exclusiv prin legile menționate, dar nu prin alte legi.

Reclamanta a considerat că legislația în vigoare nu prevede reducerea cuantumului
pensiei stabilite judecătorilor și careva restricții în acest sens nu se regăsesc nici în tratatele
internaționale în domeniu, la care Republica Moldova este parte.

Astfel, reclamanta a susținut că modul de calculare a pensiei unui judecător, care
beneficiază de acest drept, a fost reglementat de art.32 al Legii cu privire la statutul
judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 și art. 46¹ al Legii privind pensiile de asigurări

sociale nr.156-XIV din 14 octombrie 1998, care prin Hotărârea Curții Constituționale nr.27 din 20 decembrie 2011, au fost declarate neconstituționale și ulterior, abrogate prin Legea nr.60 din 04 aprilie 2014.

Totodată, reclamanta a afirmat că prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 60 din 04 aprilie 2014, art.32 alin.(1) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995, are următorul cuprins: judecătorul care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni a activat în funcția de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani - de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar. Pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.

Reclamanta a menționat că dispoziția art.32 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 statuează clar că, pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu, fără careva limitări și fără ca legislatorul să facă diferență între judecătorii aflați în funcție și cei demisionați.

Reclamanta a invocat că la adoptarea Legii menționate, legislatorul s-a ghidat de Hotărârea Curții Constituționale nr.4 din 27 ianuarie 2000, prin care s-a statuat că, la adoptarea unor legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, consfințit în Legea cu privire la statutul judecătorului, întru respectarea principiului respectării drepturilor dobândite anterior în mod licit.

Reclamanta a notat că Hotărârea Curții Constituționale nr.27 din 20 noiembrie 2011 statuează că un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art.46 din Constituția Republicii Moldova și respectiv, art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are valoare economică.

În temeiul cadrului legal vizat supra, reclamanta a menționat că recalcularea pensiei, care i-a fost deja stabilită, urmează a fi efectuată din quantumul dreptului patrimonial dobândit și anume, ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului Curții de Apel Chișinău aflat în exercițiu, fără careva limitări. Ori, conform art.4 alin.(3) din Legea privind salarizarea judecătorilor nr.328 din 23 decembrie 2013 se menționează că, salariul de funcție al judecătorului din cadrul Curții de apel se stabilește în quantum de 4,0 salarii medii pe economie pentru judecătorul care are o vechime în muncă în funcția de judecător de până la 15 ani și 4,3 salarii medii pe economie pentru judecătorul care are o vechime în muncă în funcția de judecător de peste 15 ani.

Reclamanta a indicat că are o vechime în muncă de judecător mai mare de 29 de ani.

Făcând referire la prevederile art.10 din Legea enunțată, reclamanta a specificat că prevederile art.4 din Legea privind salarizarea judecătorilor nr.328 din 23 decembrie 2013 se pun în aplicare după cum urmează: de la 1 ianuarie 2014, salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în quantum de 80% din salariile de funcție prevăzute la articolul 4; de la 1 aprilie 2015, salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în quantum de 90% din salariile de funcție prevăzute la articolul 4; de la 1 aprilie 2016, salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în quantum deplin conform articolului 4.

La fel, reclamanta a menționat că prin Hotărârea Guvernului nr. 974 din 04 decembrie 2014 privind aprobarea quantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2015, a fost aprobat quantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru

anul 2015, în mărime de 4500 d lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislație, iar prin Hotărârea Guvernului nr. 879 din 23 decembrie 2015 cu privire la aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2016, a fost aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2016 în mărime de 5050 de lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislație.

Respectiv, prin prisma prevederilor art.32 al Legii cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995, potrivit cărora pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu, fără careva limitări, coroborate cu art.4 alin.(3) din Legea privind salarizarea judecătorilor nr.328 din 23 decembrie 2013, reclamanta a considerat că începând cu data de 01 aprilie 2016, pensia sa constituie 80% din salariul de funcție al judecătorului în exercițiu, de facto însă, i se calculează și i se achită lunar pensia în cuantum mai mic, adică în cuantum de până la data de 01 aprilie 2015.

Reclamanta a relevat că prevederile care se conțin în art.3 din Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 60 din 04 aprilie 2014, potrivit căruia judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător, vor primi pensie în mărimea stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi, urmează a fi aplicate în coroborare cu prevederile art.32 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995, care, la fel, a fost modificată prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 60 din 04 aprilie 2014 și care prevede că pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.

Mai mult decât atât, reclamanta a afirmat că art.3 din Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 60 din 04 aprilie 2014, nu se referă la Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995, legislatorul omițând să indice care lege a fost modificată prin această normă.

Astfel, reclamanta a menționat că pornind de la principiul de bază consfințit de Curtea Constituțională în hotărârile adoptate pe acest subiect, potrivit cărora asigurarea cu pensii a judecătorilor este reglementată prin acte juridice speciale, unitare și obligatorii și anume, Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 și Legea privind pensiile de asigurări sociale nr.156-XIV din 14 octombrie 1998, art.3 al Legii nominalizate, nu poate fi aplicat separat. Or, tratarea în alt mod a prevederilor legale în baza cărora judecătorii aflați în funcție au dreptul de a primi pensia în raport cu salariului lunar al judecătorului în exercițiu, contravine nu numai Constituției Republicii Moldova, dar și tratatelor internaționale, care vizează acest domeniu și la care Republica Moldova este parte.

De asemenea, reclamanta a mai menționat că diminuarea cuantumului pensiei calculate, precum și restricțiile la plata pensiilor stabilite judecătorilor în modul prevăzut în lege, contravin art.6, art.16, art.43, art.47, art.54 și art.116 din Constituția Republicii Moldova, principiilor fundamentale despre independența organelor judiciare, consfințite în rezoluțiile Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr.40 din 29 noiembrie 1985 și nr.146 din 13 decembrie 1985, precum și în Carta Europeană cu privire la statutul judecătorului, potrivit căreia cuantumul pensiei judecătorului trebuie să fie cât de apropiat posibil de nivelul ultimei sale remunerări.

În acest context, reclamanta a invocat că în scopul soluționării litigiului pe cale extrajudiciară, la data de 13 februarie 2020, s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale

cu o cerere prealabilă, la care, în termenul prevăzut de lege, nu a primit niciun răspuns, fapt ce a determinat reclamanta să se adreseze în instanța de judecată.

La fel, reclamanta a menționat că există deja hotărâri judecătorești irevocabile, emise în litigii analogice, astfel fiind deja stabilită o practică judiciară în acest sens și urmează a fi exclusă discriminarea în raport cu dreptul prevăzut.

Reclamanta a precizat că acțiunea urma să fie depusă până la data de 14 aprilie 2020, data, în care a considerat că urma a fi rezolvat litigiul pe cale amiabilă, însă, dat fiind faptul că nu a parvenit răspuns și nici nu a fost informată despre examinarea cererii prealabile, ori prelungirea termenului de soluționare pe cale extrajudiciară, dar și faptul că din data de 17 martie 2020 până la data de 01 mai 2020, în țară a fost declarată stare de urgență în baza Hotărârii Parlamentului privind declararea stării de urgență nr. 55 din 17 martie 2020, fiind stabilite restricții suspendate de drept, termenele de procedură, a considerat că acțiunea este depusă în termen.

Reclamanta Ana Panov a solicitat repunerea în termenul de procedură privind înaintarea acțiunii, recunoașterea acțiunii ca fiind depusă în termen. Admiterea cererii de chemare în judecată; constatarea ca fiind ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recalcularea și achitarea diferenței de pensie a reclamantei Ana Panov; recalcularea și achitarea diferenței de pensie neachitată conform Legii, începând cu data de 01 aprilie 2015 din considerentele a 80 % din salariul de funcție a judecătorului Curții de Apel Chișinău prevăzut la art.14 al Legii privind salarizarea judecătorilor și procurorilor nr. 328 din 23 decembrie 2013.

Prin hotărârea din 30 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea înaintată de Ana Panov împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea refuzului și obligarea emiterii actului administrativ, a fost admisă. A fost anulat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale la cererea prealabilă din data de 13 februarie 2020. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale, oficiul teritorial competent, să emită act administrativ individual, prin care să recalculeze și să achite pensia Anei Panov începând cu 01 aprilie 2015, în cuantum de 80% din salariul lunar al judecătorului Curții de Apel Chișinău în exercițiu (f.d.42, 46-51).

La data de 15 decembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 30 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii înaintate de Ana Panov (f.d.53-55).

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a pronunțat hotărârea contestată la data de 30 noiembrie 2020.

Hotărârea din 30 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 04 februarie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție a scrisorii recomandate, anexat la materialele cauzei (f.d.57).

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat în termen apelul Casei Naționale de Asigurări Sociale, depus la 15 decembrie 2020 împotriva hotărârii din 30 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 25 mai 2021 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul Casei Naționale de Asigurări Sociale depus împotriva hotărârii din 30 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.92-103).

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a menționat că prima instanță întemeiat a reținut că asigurarea cu pensii a judecătorilor este reglementată prin acte juridice

speciale, unitare și obligatorii și anume, art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 și Legea privind pensiile de asigurări sociale nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998.

Instanța de apel a invocat prevederile art. 32 al Legii cu privire la statutul judecătorului nr.544-XIII din 20 iulie 1995, conform cărora judecătorul care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni a activat în funcția de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani – de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar. Pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.

Așadar, prin prisma normei citate, reclamanta beneficiază de pensie pentru vechimea în muncă de 80% din salariul lunar în exercițiul funcției.

De asemenea, instanța de apel a specificat că potrivit art.1 al Legii privind salarizarea judecătorilor și procurorilor nr.328 din 23 decembrie 2013, abrogată la 01 decembrie 2018, prezenta Lege reglementează modul și condițiile de salarizare a judecătorilor și procurorilor, inclusiv quantumul salariilor de funcție ale acestora, instituind un sistem unitar de salarizare a judecătorilor și procurorilor bazat pe salariul mediu pe economie realizat în anul precedent celui de gestiune drept unitate de referință.

Făcând referire la art.4 alin. (3) lit.b) și art. 10 al Legii privind salarizarea judecătorilor nr.328 din 23 decembrie 2013, instanța de apel a relevat că Casa Națională de Asigurări Sociale nu contestă salariul de funcție și nici stagiul de muncă al judecătorului Ana Panov.

În afară de această, instanța de apel a notat că prin Hotărârea Guvernului nr. 879 din 23 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial nr. 347-360 din 25 decembrie 2015, s-a aprobat quantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2016, în mărime de 5050 de lei, iar conform Hotărârii Guvernului nr. 1233 din 09 noiembrie 2016 a fost aprobat quantumul salariului mediu lunar pe economie pentru anul 2017, în mărime de 5600 de lei. Ulterior, prin Hotărârea Guvernului nr. 54 din 17 ianuarie 2018 a fost aprobat quantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2018, în mărime de 6150 de lei, prin Hotărârea Guvernului nr. 21 din 18 ianuarie 2019 a fost aprobat quantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2019, în mărime de 6975 de lei și prin Hotărârea Guvernului nr. 678 din 27 decembrie 2019 a fost aprobat quantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2020, în mărime de 7953 de lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislație.

Instanța de apel a menționat că potrivit pct.II al Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 290 din 16 decembrie 2016, judecătorul are dreptul la pensie în condițiile Legii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii. Iar, art. 33 alin. (1) lit. c) din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, prevede că reexaminarea drepturilor la pensie se efectuează în cazul persoanelor care continuă să activeze după realizarea dreptului la pensie pentru limită de vârstă.

Instanța de apel a relevat, că nu poate fi reținut argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că, intimata Ana Panov nu beneficiază de dreptul la recalcularea pensiei, reieșind din salariul judecătorului în exercițiu pentru perioadă menționată, făcând trimitere la prevederile art. III din Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care stipulează că, judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător, beneficiază de mărimea pensiei stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei Legi, adică la 16 mai 2014. Or, la data

intrării în vigoare a Legii menționate, intimata Ana Panov deja beneficia de dreptul la pensie în mărime de 80% din salariul judecătorului în exercițiu, prin urmare, norma invocată de către Casa Națională de Asigurări Sociale nu este aplicabilă speței, întrucât nu are efect retroactiv.

Instanța de apel a invocat că în speță, Ana Panov a obținut un „bun” în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adică „un drept” înainte de adoptarea și intrarea în vigoare a art. III din Legii nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (publicată în Monitorul Oficial al RM nr. 115-119/304 din 16 mai 2014).

De asemenea, instanța de apel a menționat că nu pot fi reținute nici afirmațiile apelantei Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că, odată ce au fost abrogate prevederile art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr.544-XIII din 20 iulie 1995, ce admitea recalcularea pensiei judecătorului ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu sau modificării/creșterii salariului odată cu numirea acestuia în altă funcție superioară celei deținute, pensia judecătorilor care se află în exercițiul funcției nu mai are fundamentare legală de a fi recalculată odată cu majorarea salariului, deoarece acestea contravin circumstanțelor de fapt și de drept menționate mai sus.

În continuare, instanța de apel a remarcat că întru consolidarea soluției, prima instanță întemeiat a ținut cont și de hotărârile Curții Constituționale, prin care aceasta s-a expus asupra dreptului la pensie a anumitor categorii de salariați, inclusiv și a judecătorilor.

În această ordine de idei, instanța de apel a menționat că Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii și funcționarilor publici a prevăzut că, la adoptarea unor legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, consfințit în Legea cu privire la statutul judecătorului nr.544-XIII din 20 iulie 1995.

La fel, instanța de apel a relevat că în jurisprudența Curții Constituționale s-a menționat că, un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 și, respectiv, art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică. Un drept patrimonial dobândit ar însemna dreptul la pensie ce se află în plată, care deja are o valoare economică și, astfel, constituie un drept de proprietate al persoanei (HCC nr. 27 din 20 decembrie 2011).

Instanța de apel a notat că în Hotărârea nr. 25 din 27 iulie 2017, Curtea Constituțională a stipulat că, stabilirea unor garanții materiale ale independenței judecătorului rezidă, în primul rând, în faptul că ele trebuie să reflecte înaltul statut al judecătorului. De aceea garanțiile materiale ale independenței judecătorului, stabilite de stat, trebuie să fie asigurate și să se respecte necondiționat. Este absolut inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului în procesul adoptării unor legi noi.

Instanța de apel a invocat că prin Hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011, Curtea Constituțională a remarcat Recomandarea CM/Rec(2010)12 a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilitățile (adoptată la 17 noiembrie 2010, la cea de-a 1098-a întâlnire a delegaților miniștri), conform căreia, Regulile principale ale regimului de remunerare pentru judecătorii profesioniști trebuie stabilite prin lege. Remunerarea judecătorilor trebuie să fie pe măsura rolului și responsabilităților lor și să aibă un nivel suficient pentru a-i face imuni la orice presiune

menită să influențeze deciziile. Trebuie să existe garanții pentru menținerea unei remunerații rezonabile în caz de boală, concediu de maternitate sau de paternitate, precum și pentru plata unei pensii pentru limită de vârstă, care ar trebui să fie raportate în mod rezonabil la nivelul de remunerare a judecătorilor în exercițiu. Trebuie introduse dispoziții legale specifice care să instituie o măsură de protecție împotriva unei reduceri a remunerației care ar viza în mod specific judecătorii.

Astfel, instanța de apel a conchis că principiul de bază consfințit de Curtea Constituțională în hotărârile sale adoptate la acest subiect este că, diminuarea cuantumului pensiei calculate, precum și restricțiile la plata pensiilor, stabilite judecătorilor în modul prevăzut de lege, contravin Constituției, principiilor fundamentale despre independența organelor judiciare, consfințite în rezoluțiile Adunării Generale a ONU nr. 40 din 29 noiembrie 1985 și nr. 146 din 13 decembrie 1985, precum și în Carta Europeană cu privire la statutul judecătorului, conform căreia cuantumul pensiei judecătorului trebuie să fie cât de apropiat posibil de nivelul ultimei sale remunerări.

Totodată, instanța de apel a menționat că în conformitate cu art. 4 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

În acest sens, instanța de apel a invocat art. 7 din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), care statuează că, dacă prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte, sunt stabilite alte dispoziții decât cele prevăzute de legislația civilă, se vor aplica dispozițiile tratatului internațional.

În concluzie, instanța de apel a menționat că art. III din Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, nu poate fi aplicat la caz intimă Anei Panov, care de fapt, a dobândit dreptul la pensie anterior.

Instanța de apel a subliniat, că prin refuzul apelantei de a recalcula pensia intimă Anei Panov, se încalcă un drept prevăzut de lege, drept dobândit de aceasta la momentul stabilirii pensiei, care nu poate fi restrâns pe viitor.

Instanța de apel a conchis că, prima instanță întemeiat a constatat, că intimata Ana Panov dispune de dreptul de a-i fi achitată și recalculată pensia pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat judecătorului din cadrul instanței judecătorești, ținând cont de majorarea salariului de funcție, conform cuantumurilor acestuia lunar.

La data de 18 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 25 mai 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii înaintate de Ana Panov (f.d.105).

Ulterior, la data de 21 iulie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului (f.d.110-113).

În susținerea recursului recurenta a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

Făcînd referire la art.32 din Legea 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, recurenta a invocat că instanța de apel a ignorat prevederile legale menționate, argumentînd în acest sens că reglementările art. III al Legii nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, se referă doar la judecătorii pensionați după intrarea în vigoare a actului legislativ în cauză și nicidecum nu se aplică

judecătorilor pensionați și care continuă să activeze până la intrarea în vigoare a Legii nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Recurenta a reiterat că instanțele de judecată ierarhic inferioare eronat au interpretat norma de drept menționată. Or, la art. III al Legii nr. 60 din 04 aprilie 2014, pentru modificarea și completarea unor acte legislative, legislatorul a indicat cu precizie și fără echivoc la care judecători s-a referit și anume, la judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător și nicidecum la judecătorii, care se vor pensiona pe viitor.

Recurenta a constatat că intimata Ana Panov devenind pensionară la xxxxx, a beneficiat de recalcularea pensiei în dependență de majorarea salariului judecătorului în exercițiu în anul 2014, deoarece legea prevedea această recalculare. Iar, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, legea nu mai prevede recalcularea pensiei judecătorului în exercițiul funcției.

A invocat că astfel, relațiile beneficiarului de pensie în raport cu Casa Națională de Asigurări Sociale, cad sub guvernarea legii noi, deoarece sunt relații în curs de realizare și urmează să fie guvernate de legile în vigoare la momentul realizării.

Recurenta a specificat, că dreptul la recalcularea pensiei nu poate fi asimilat dreptului la pensie și declarat ca fiind inalienabil și imprescriptibil, asemănător dreptului de proprietate în sensul art. 1 Protocol 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului. Or, dreptul de a stabili cuantumul pensiei și formula de calcul a acesteia este prerogativa statului, în dependență de evoluția statului, societății, situația economică, necesitățile populației, statul neavând dreptul de a lipsi de pensie cetățenii săi, statul neavând dreptul de a micșora cuantumul pensiei pentru a nu înrăutăți starea materială a cetățeanului pensionar, dar totodată, statul are dreptul de a stabili regulile (legile) în dependență de modificările în societate și necesitățile populației pentru situațiile în curs de realizare, iar achitarea pensiei face parte din aceste situații. Or, pensionarii urmează să se supună legilor în vigoare la momentul achitării pensiei.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 25 mai 2021, fiind notificată recurentei Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 15 iulie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție a scrisorii recomandate, anexat la materialele dosarului (f.d. 117).

Astfel, recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale la 18 iunie 2021 și motivarea recursului la data de 21 iulie 2021, sunt în termen.

La data de 21 iulie 2021, în adresa intimatei Ana Panov a fost expediată copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d.115).

Deși intimata Ana Panov a recepționat copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 30 iulie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate, anexat la materialele cauzei (f.d.119), aceasta nu și-a valorificat

drepturile sale procedurale și nu a depus referință la recursul Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo

împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Nina Vascan